

**КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Педагогічний факультет

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

ПРОГРАМА

**виробничої практики в інклюзивних групах ЗДО
здобувачів IV курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
денної/заочної форми здобуття освіти
Спеціальність 012 Дошкільна освіта**

**Івано-Франківськ
2025**

Здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти IV курсу спеціальності 012 «Дошкільна освіта» проходять виробничу практику в інклюзивних групах ЗДО відповідно до навчального плану та вимог програми практики.

Метою виробничої практики в інклюзивних групах ЗДО є оволодіння здобувачами сучасними формами і методами професійної діяльності та формування у них фахових компетентностей, необхідних для виконання функціональних обов'язків вихователя інклюзивної групи у закладах дошкільної освіти; організація та забезпечення належного змісту освітнього процесу в ЗДО; здатність застосовувати у практичній діяльності методи психолого-педагогічної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами; визнавати рівноправність та урахувати дитячу розмаїтість; здатність до професійної співпраці та ефективної комунікації з фахівцями команди психолого-педагогічного супроводу; здатність виконувати функції наставника; здатність застосовувати сучасні педагогічні технології з урахуванням порушень розвитку, індивідуальних та вікових особливостей дітей з ООП; здатність до інформаційно-просвітницької діяльності з родинами дітей з особливими освітніми потребами; виховання потреби систематичного професійного самовдосконалення.

Завдання практики:

1. Формувати у здобувачів здатність спостерігати та аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний освітній простір закладів дошкільної освіти, оцінювати освітній процес, який забезпечує всебічний і гармонійний розвиток особистості дитини з особливими освітніми потребами.

2. Закріпити знання здобувачів з фахових дисциплін, формувати професійні уміння та організаційно-психологічні навички роботи з дітьми дошкільного віку з ООП.

3. Вчити планувати і будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу; оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

4. Застосовувати сучасні педагогічні технології з урахуванням порушень розвитку, індивідуальних та вікових особливостей дітей з особливими освітніми потребами.

5. Закріпити способи використання гри та інших видів діяльності в розвитку, навчанні і вихованні дітей дошкільного віку з особливими освітніми потребами.

6. Навчити враховувати рівні розвитку дітей з ООП при виборі методик і

технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.

7. Розуміти системний підхід до корекції порушень розвитку дітей з особливими освітніми потребами з метою відновлення функціональних систем організму, враховуючи індивідуальні особливості дитини.

8. Закріпити вміння самостійно і творчо застосовувати на практиці теоретичні знання з основ спеціальної педагогіки, інклюзивної педагогіки, психолога – педагогічного супроводу в ЗДО.

9. Вивчити необхідні умови роботи, предметно-розвивальне середовище для стимуляції розвитку пізнавальних інтересів дітей із особливими освітніми потребами з метою їх адаптації до соціуму.

10. Формувати здатність проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей з ООП.

11. Формувати морально-етичні якості, індивідуальний творчий стиль педагогічної діяльності, потреби в самоосвіті.

Для досягнення мети та виконання основних завдань виробничої практики в інклюзивних групах ЗДО здобувач **зобов'язаний:**

Упродовж першого тижня практики ознайомитись з:

- нормативними документами, функціональними обов'язками і основними напрямками діяльності директора ЗДО, вихователя-методиста, вихователів групи, асистента вихователя, команди ППС;
- змістовим наповненням портфоліо дитини з ООП ;
- Індивідуальною програмою розвитку дитини з особливими освітніми потребами;
- заповнити протокол педагогічних спостережень динаміки розвитку дитини з ООП;
- здійснити аналіз змісту і структури інклюзивного освітнього простору в груповому приміщенні: обладнання, добір дидактичного матеріалу (демонстраційного та роздаткового), його відповідності педагогічним, психічним і гігієнічним вимогам;
- проаналізувати особливості професійного співробітництва різних фахівців (вихователя, асистента вихователя, помічника вихователя, логопеда, психолога, медичного персоналу) у процесі забезпечення ефективної освітньої та корекційно-розвиткової роботи з дітьми з особливими освітніми потребами;
- здійснити фотографічний запис заняття одного з фахівців команди ППС;
- допомагати вихователю та асистенту вихователя у підготовці до занять;
- вести щоденник спостережень за дитиною з ООП за зразком Журналу

щоденного обліку роботи інклюзивної групи;

- проводити пробні програмові та індивідуальні заняття за участю дитини з ООП;
- проводити різні види ігрової діяльності та інші форми індивідуальної роботи з дитиною з ООП.

Упродовж другого тижня виробничої практики в інклюзивних групах ЗДО:

- продовжувати вести щоденник спостережень за дитиною з ООП за зразком Журналу щоденного обліку роботи інклюзивної групи;
- провести залікове заняття за участю дитини з ООП;
- проводити індивідуальну роботу з дитиною з особливими освітніми потребами;
- вивчати психологічні особливості дитини з ООП для написання психолого-педагогічної характеристики;
- проводити різні види ігрової діяльності;
- здійснити фотографічний запис заняття одного з фахівців команди ППС;
- розробити розгорнуті конспекти залікових занять, виготовити до них наочний та дидактичний матеріали.

Упродовж третього тижня практики:

- продовжувати вести щоденник спостережень за дитиною з ООП за зразком Журналу щоденного обліку роботи інклюзивної групи;
- проводити залікові заняття;
- продовжувати вивчати психологічні особливості дитини з ООП для написання психолого-педагогічної характеристики;
- продовжувати розробляти розгорнуті конспекти залікових занять та форми індивідуальної роботи, добираючи до них наочні та дидактичні матеріали;
- розробити конспект консультації (або іншої форми роботи на вибір) для батьків дитини з ООП;
- здійснити фотографічний запис заняття одного з фахівців команди ППС.

Упродовж четвертого тижня виробничої практики:

- продовжувати вести щоденник спостережень за дитиною з ООП за зразком Журналу щоденного обліку роботи інклюзивної групи;
- провести залікові заняття;
- написати психолого-педагогічну характеристику на дитину з ООП;
- заповнити протокол педагогічних спостережень динаміки розвитку дитини з ООП;
- написати звіт про проходження виробничої практики в інклюзивних групах ЗДО;
- укласти документацію згідно вимог про проходження виробничої практики в інклюзивних групах ЗДО.

Кожен здобувач-практикант зобов'язаний виконувати правила внутрішнього розпорядку закладу дошкільної освіти, а також розпорядження адміністрації і керівника-методиста практики. Здобувач-практикант виконує всі види робіт, передбачені змістом виробничої практики в інклюзивних групах ЗДО, сумлінно готується до всіх видів заходів, виявляє організованість, дисциплінованість, ввічливість, працелюбність. Дотримується графіку роботи закладу дошкільної освіти, присутній на практиці кожного дня впродовж 6 годин.

За час виробничої практики в інклюзивних групах ЗДО здобувач-практикант повинен провести не менше 3 залікових занять у закріпленій за ним групі. Графік проведення залікових занять складається практикантом разом зі старостою групи та вихователем – методистом ЗДО. Староста групи передає графік керівнику-методисту ЗДО до початку проведення залікових занять. Практикант має право звертатися за допомогою до керівника-методиста практики, викладачів кафедри, консультуватися, готуючись до занять та інших форм роботи з дітьми з ООП (ігри, самостійна діяльність, індивідуальна робота, спостереження, тощо).

Упродовж практики здобувач проводить освітню роботу в закріпленій за ним групі. Наприкінці виробничої практики самостійно проводить консультацію (або іншу форму роботи) для батьків дитини з ООП, попередньо перевірену, проаналізовану і підписану вихователем та асистентом вихователя. Після аналізу й обговорення виставляється оцінка, конспект додається до звітних матеріалів практики.

Впродовж перебування на практиці здобувач-практикант здійснює психолого-педагогічне спостереження за групою дітей і накопичує матеріал для складання психолого-педагогічної характеристики на дитину з ООП. Здобувач повинен працювати з батьками: проводити бесіди, консультації, виступи на батьківських зборах. Практикант зобов'язаний виявляти високу культуру поведінки при спілкуванні з працівниками закладу дошкільної освіти, батьками, вихованцями.

У випадку хвороби чи інших непередбачуваних обставин здобувачам-практикантам слід терміново повідомити адміністрацію закладу дошкільної освіти, вихователя про причини відсутності. Подати відповідні документи факультетському керівнику практики, що засвідчують достовірність фактів відсутності.

Після закінчення виробничої практики здобувачі-практиканти подають на кафедру ТМДСО таку **документацію**:

1. Конспекти трьох індивідуальних занять з дитиною з ООП з виокремленням завдань відповідно до її особливих освітніх потреб, з дидактичним та наочним

матеріалом (відеопрезентації проведення фрагментів залікових занять для здобувачів, які проходять практику онлайн).

2. Конспекти двох форм індивідуальної роботи (бесіда, гра, тренінгові вправи, творчі завдання, спостереження, запитання, творчі майстерні) з дидактичним та наочним матеріалом (відеопрезентації проведення фрагментів індивідуальної роботи для здобувачів, які проходять практику онлайн).
3. Протоколи педагогічних спостережень динаміки розвитку дитини з ООП (перший і четвертий тижні практики) .
4. Психолого-педагогічну характеристику на дитину з ООП.
5. Індивідуальну програму розвитку дитини з ООП (без конфіденційної інформації).
6. Аналіз змістового наповнення портфоліо дитини з ООП (без конфіденційної інформації).
7. Перелік допоміжних засобів для навчання (спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку) дітей з ООП в групі та ЗДО (список, фотографії, відеоматеріали).
8. Конспект консультації (форма роботи на вибір) для батьків дитини з ООП.
9. Фотографічний запис корекційно-розвиткового заняття фахівця команди психолого-педагогічного супроводу з дитиною з ООП.
10. Виготовлені дидактичні матеріали для індивідуальної роботи з дитиною з ООП (фото- та відеопідтвердження).
11. Щоденник спостережень за дитиною з ООП (за зразком Журналу щоденного обліку роботи інклюзивної групи).
12. Висновок про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини (про рівень підтримки дитини, відповідно комплексної оцінки без конфіденційної інформації).
13. Звіт про проходження виробничої практики в інклюзивній групі ЗДО.
14. Характеристика на здобувача з підписом керівника закладу дошкільної освіти та оцінкою (відмінно, добре, задовільно), засвідчена гербовою печаткою ЗДО.
15. Презентація результатів проходження виробничої практики на звітній конференції (від академічної групи).

Програма затверджена на засіданні кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти (протокол №2 від 08 вересня 2025 року).

Тривалість виробничої практики в інклюзивних групах ЗДО – 4 тижні:
02.03. 2025 р. - 27.03. 2026 року.

Завідувач кафедри теорії та методики
дошкільної і спеціальної освіти,
кандидат педагогічних наук, професор

Людмила МАЦУК